"เส้นทางสักการะ
๙ มงคล
เมือง มรดกโลก
สุโขทัย"

Sukhothai

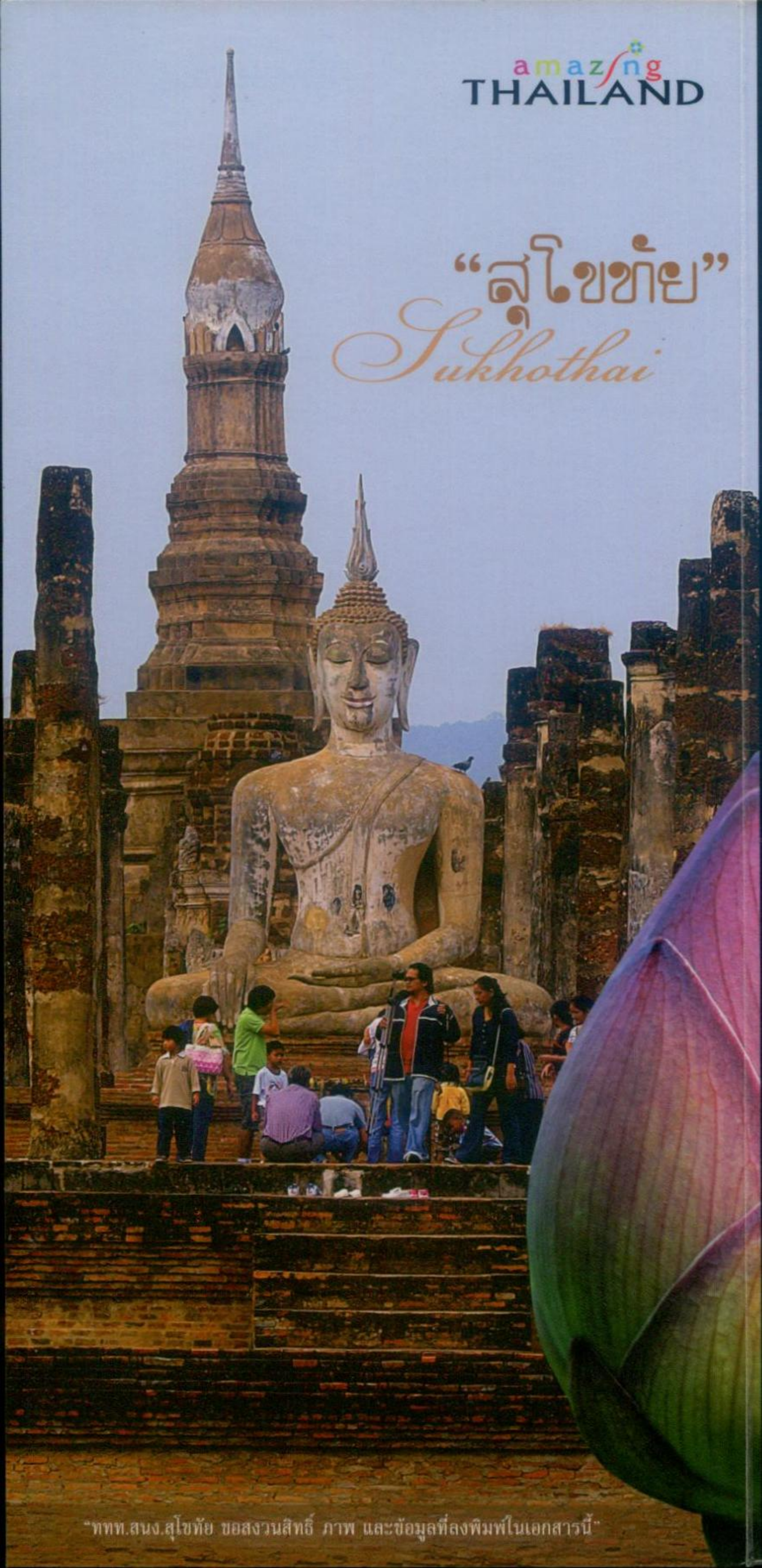

amazing THAILAND

“สุโขทัย”
Sukhothai

“ททท.สนง.สุโขทัย ขอสงวนสิทธิ์ ภาพ และข้อมูลที่ลงพิมพ์ในเอกสารนี้”

“สุโขทัย”

ปฐมราชธานีแห่งอาณาจักรไทย มีความหมายว่า “เมืองรุ่งอรุณแห่งความสุข” จากเมื่อราว ๗๐๐ กว่าปี จวบจนปัจจุบัน “สุโขทัย” ก็ยังคงเป็นเมืองที่มีความสุข สงบ ร่มเย็น ตลอดมา และในความสงบสุขนั้น มีความรุ่งเรืองทางด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ภูมิปัญญาที่สั่งสมสืบทอดต่อกันมา คงความเป็นเอกลักษณ์ หล่อหลอมแหล่งอารยธรรมสุโขทัย เป็นที่ยอมรับจากนานาอารยประเทศยกย่องให้เป็น “เมืองมรดกโลก”

จากความรุ่งเรืองทางพุทธศาสนาของเมืองสุโขทัย ได้สร้างสรรค์พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย มีความงามอันเรียบง่าย สะท้อนให้เห็นความสุขสงบในยุคนั้น ผิดแผกจากประเด็นความใหญ่โตอลังการทางวัตถุ แสดงแนวคิดทางพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทของราชธานีสุโขทัย ที่หลงเหลือปรากฏอยู่ในปัจจุบัน และยังคงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวสุโขทัยตลอดมา

เส้นทาง “สักการะ ๙ มงคลเมืองมรดกโลก สุโขทัย” จะนำท่านย้อนสู่อดีตสัมผัสความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ ไปทำบุญ ทำกุศล เสริมสิริมงคล อธิษฐานขอพรให้กับชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านครอบครัว หน้าที่การงาน โชคลาภ และความรัก ไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพุทธศาสนสถาน และเทวสถานสำคัญทั่วเมืองสุโขทัย “ปูชา จ ปูชะนียานัง เอ ตังมัง คลมุตมัง” บูชาที่ควรบูชาเป็นมงคลอย่างหนึ่ง

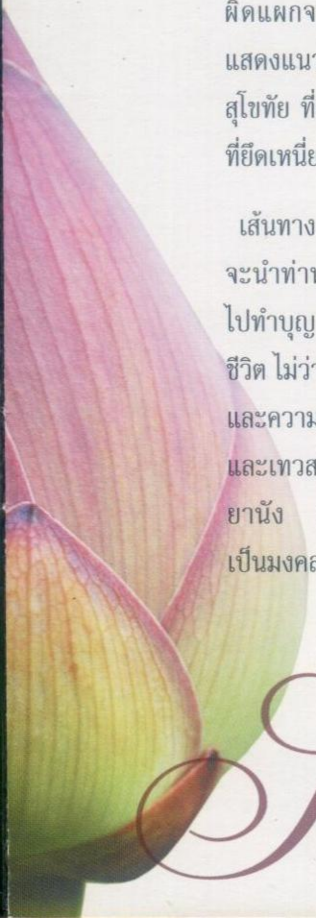

Sukhothai

๑

ศาลพระแม่ย่า

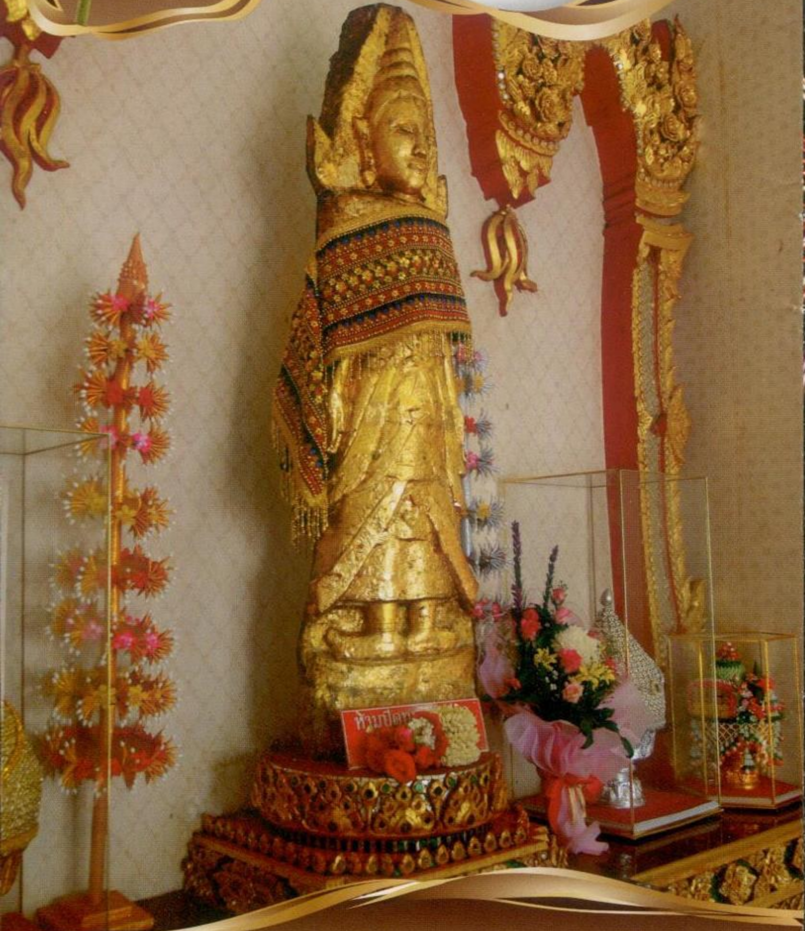

องค์เทวรูปพระแม่ย่า

ความเชื่อและวิธีการบูชา

เชื่อกันว่าใครมีเรื่องทุกข์ร้อนก็จะไปกราบไหว้ "พระแม่ย่า" ตั้งจิตอธิษฐานขอความช่วยเหลือจากท่านเล่ากันว่าจะได้ดังที่ขอ การสักการะควรบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียน และหมากพลู

เทศกาลงานประเพณี

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีจะมีการจัดงานพระแม่ย่าและงานกาชาดจังหวัดสุโขทัยเป็นประจำ โดยจะมีประชาชนเดินทางมากราบไหว้ขอพรเป็นจำนวนมาก

มณฑปที่ประดิษฐานองค์พระแม่ย่า

๑. ศาลพระแม่ย่า

จากหลักศิลาจารึกหลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ กล่าวไว้ว่า "...เบื้องหัวนอน เมืองสุโขทัยนี้ มีกุฎีพิหารปู่ครูอยู่ มีสรีดภงค์ มีป่าพร้าว ป่าลาง มีป่าม่วง ป่าขาม มีน้ำโคก มีพระขพุงผีเทพดาในเขาอันนั้น เป็นใหญ่กว่าทุกผีในเมืองนี้ ขุนผู้ใดถือเมืองสุโขทัยนี้แล้ ไหว้ดีพลีถูก เมืองนี้เที่ยง เมืองนี้ดี ผิไหว้บ่ดี พลีบ่ถูก ผีในเขา อันบ่คุ้มบ่เกรงเมืองนี้หาย..."

ชาวสุโขทัยเชื่อว่า พระขพุงผีหรือพระแม่ย่าคือ พระนางเสือง พระมารดาของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระแม่ย่าของพระยาเลอไท ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินเรียกพระมหากษัตริย์ว่าพ่อเมือง จึงเรียกพระราชมารดา ของพ่อเมืองว่า "พระแม่ย่า"

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น เสด็จตรวจราชการหัวเมืองฝ่ายเหนือถึงจังหวัดสุโขทัย ได้พบเทวรูปนี้ประดิษฐานอยู่ในเชิงเขาปากถ้ำพระแม่ย่า ประชาชนในถิ่นนั้นเรียกเทวรูปนี้ว่า "พระแม่ย่า" เป็นที่เคารพเลื่อมใสศรัทธาของทุกคนในหมู่บ้าน จึงทรงพระวินิจฉัยว่าเทวรูปนี้น่าจะใช่พระขพุงผีผู้รักษาเมืองสุโขทัย ตามหลักศิลาจารึก และทรงเห็นว่าถ้าปล่อยทิ้งไว้ องค์เทวรูปอาจสูญหายหรือถูกทำลายให้ชำรุดหักพังลงได้ จึงรับสั่งให้พระรามราชภักดี (ใหญ่ ศรลัมภ์) เจ้าเมืองสุโขทัย อัญเชิญมาไว้ที่ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดสุโขทัย ในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ และถือว่าเทวรูปพระแม่ย่า เป็นของคู่บ้านคู่เมือง ประชาชนมีความเคารพเลื่อมใสศรัทธา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ จึงได้มีการจัดสร้างสถานเทวาลัยเป็นที่ประดิษฐานองค์พระแม่ย่า จวบจนถึงปัจจุบัน

Sukhothai

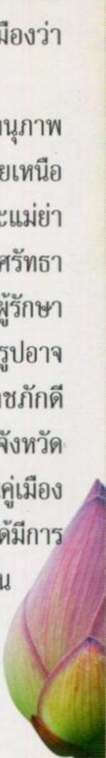

๒

หลวงพ่อเป่า (เป๋า)

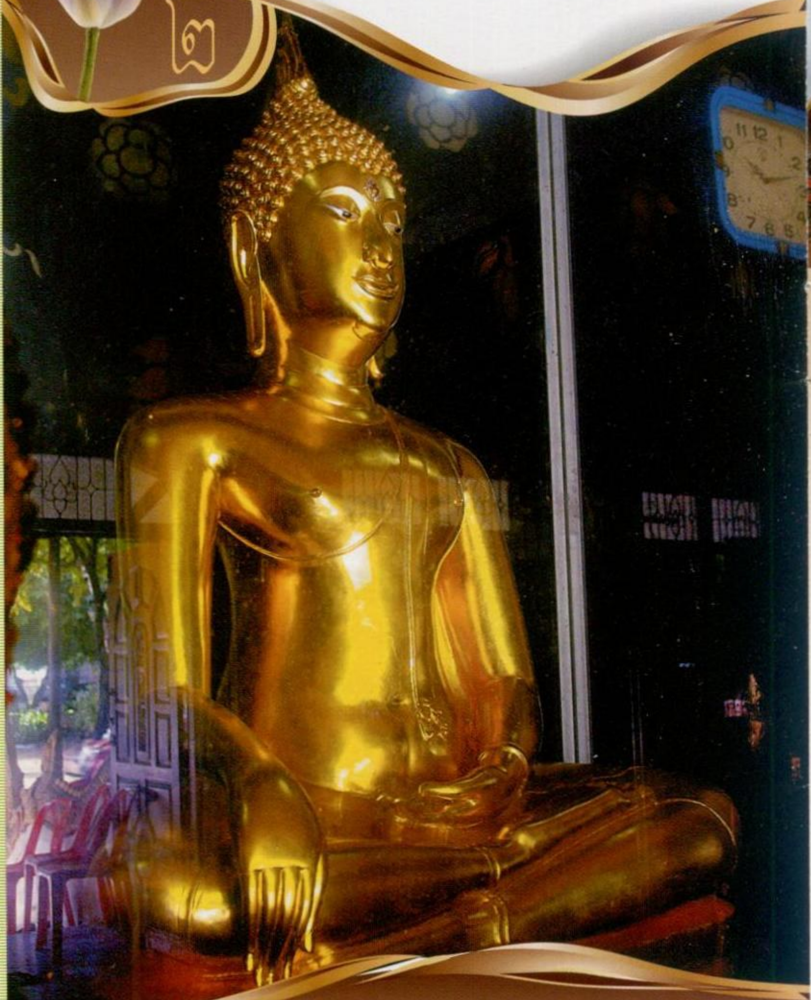

วัดราชธานี

เหตุน่าอัศจรรย์ เมื่อครั้งไฟไหม้สุโขทัยครั้งใหญ่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ตลาดสุโขทัยไฟไหม้หมด ลุกลามมาถึงในวัดราชธานี โบสถ์วิหารอื่นๆ ถูกไฟไหม้หมด เหลือแต่วิหารของหลวงพ่อเป๋าที่รอดจากไฟไหม้อย่างปาฏิหาริย์

ความเชื่อและวิธีการบูชา

ผู้นับถือ มักมาขอพรเพื่อให้ท่านช่วยปัดเป่าอุปสรรค โรคภัย เป็นประจำ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมที่จะถวายด้วยผลไม้ ขนมหม้อแกง ไม่นิยมถวายด้วยอาหารคาว

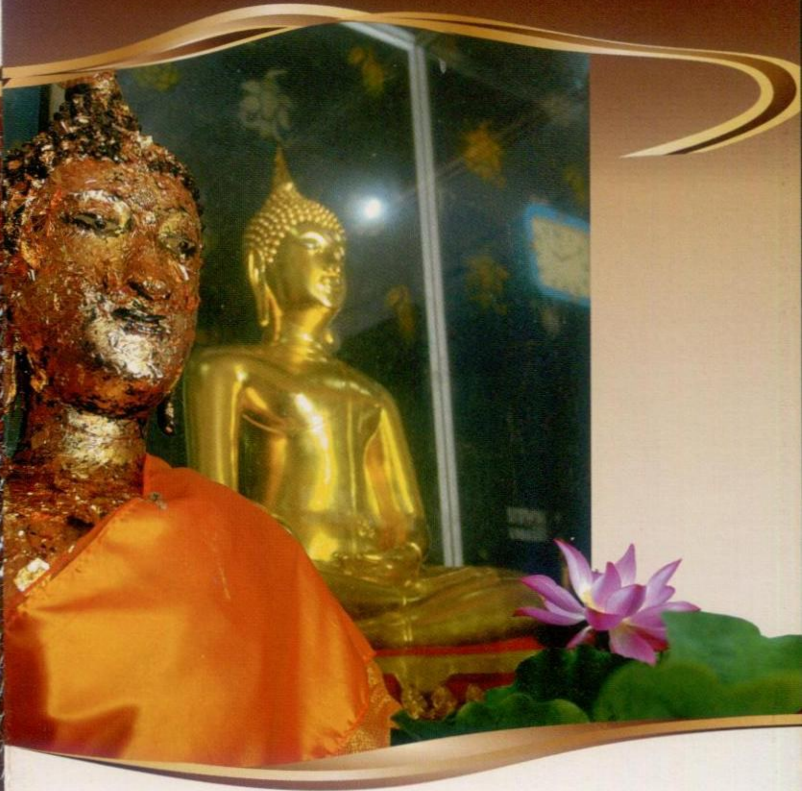

๒.หลวงพ่อเป่า วัดราชธานี

หลวงพ่อเป่า (สำเนียงภาษาถิ่นสุโขทัยออกเสียงเป็นหลวงพ่อ “เป่ํา”) เป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ปางมารวิชัย มีอายุประมาณ ๗๐๐ ปีเศษ เดิมประดิษฐานอยู่ยอดเขาสุมล (เขาพระบาทใหญ่เขตป่าอรัญญิก บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย) อยู่คู่กับรอยพระบาทพระพุทธเจ้า ซึ่งพระมหาธรรมราชาลิไท เป็นผู้สร้างไว้เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๘๒๙

ชาวสุโขทัยได้อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ ณ วัดราชธานี อำเภอเมืองสุโขทัย จนกระทั่งทุกวันนี้ ชาวสุโขทัยมีความศรัทธาเชื่อถืออย่างมาก อธิษฐานขอสิ่งใดจะสมความปรารถนาดังใจหวังทุกประการ

หลวงพ่อเป่า เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะพิเศษ คือ ที่พระโอษฐ์ของท่านจะมีลักษณะอาการเหมือนกำลังเป่า เปรียบเสมือนเสกเป่าความชั่วร้าย อันตราย โรคภัยไข้เจ็บ ประชาชนจึงเรียกว่าหลวงพ่อเป่า แต่ต่อมาได้รับการบูรณะรูปปากของท่านได้ปรับเปลี่ยนให้เหมือนพระพุทธรูปทั่วไป

Sukhothai

๓

พระไตรโลก (หลวงพ่อโต)
พระไตรภูมิ (หลวงพ่องาม)

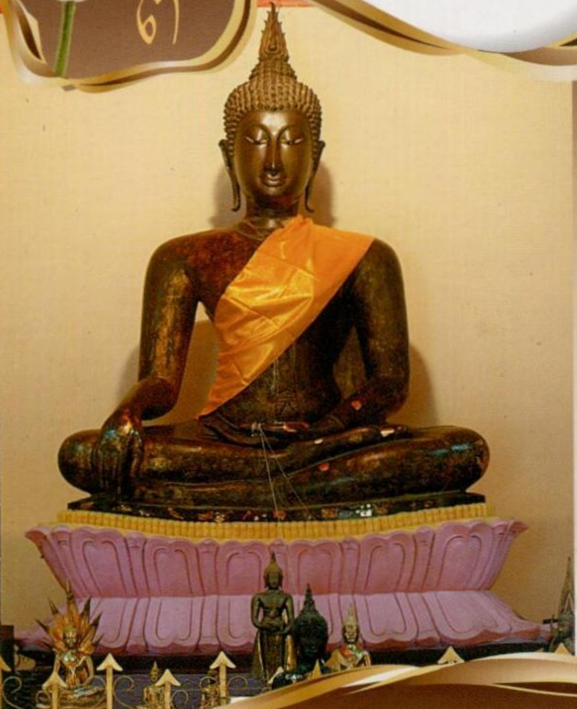

พระไตรโลก
(หลวงพ่อโต)

วัดไชยชุมพล

ความเชื่อและวิธีการบูชา

ท่านที่ได้เข้าไปสักการะแล้ว เพียงนั่งสำรวมสงบจิตใจ และเพ่งพินิจไปยังพระพักตร์ของพระพุทธรูปทั้งสององค์ จะรู้สึกได้ถึงความสงบเยือกเย็น คลายความรุ่มร้อน นับเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ชีวิตจะประสบแต่สิ่งดีงาม

อุโบสถประดิษฐาน พระไตรโลก

วิหารประดิษฐาน พระไตรภูมิ

พระไตรภูมิ (หลวงพ่องาม)

๓. หลวงพ่อโต หลวงพ่องาม วัดไทยชุมพล

วัดไทยชุมพล (วัดบางแก้ว) เป็นวัดที่สำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดสุโขทัย สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ณ บริเวณทุ่งพลับพลาบนฝั่งซ้ายของแม่น้ำยม บ้านบางแก้ว ตำบลธานี อำเภอเมืองสุโขทัย สร้างโดยท่าน “ออกญาศรีธรรมศุกราชชาติบดินทรสุรินทฤาไชยอภัยพิริยภาหุ” (บุญมี) และท่านผู้หญิงทองดี เพื่อเป็นอนุสรณ์ของการชนะศึกขบถ เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ หลังจากที่นำไพร่พลเข้าร่วมกองทัพ ครั้นมีชัยชนะกลับมา จึงได้พร้อมใจกันก่อสร้างวัดแห่งนี้ขึ้น อันเป็นเครื่องหมายสำคัญว่าไพร่พลทหารเกณฑ์ออกศึกของเมืองสุโขทัยในสมัยนั้น ได้มาประชุมพลเป็นกองทัพ ขึ้น ณ พลับพลาแห่งนี้มีชื่อเรียกของวัดในครั้งแรกชื่อ “วัดใหม่ไพร่ประชุมพล” แต่ชาวบ้านมักนิยมเรียกว่า “วัดบางแก้ว” แต่ได้เพี้ยนเรียกชื่อวัดตามโรงเรียนประชาบาล ที่ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็น “วัดไทยชุมพล”

วัดไทยชุมพล เก็บรักษาพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยที่สำคัญ ๒ องค์ คือ พระไตรโลก (หลวงพ่อโต) พระพุทธรูปประธานในพระอุโบสถ พระพุทธสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย สมัยสุโขทัยแท้ และ พระไตรภูมิ (หลวงพ่องาม) พระพุทธรูปประธานในวิหาร

ลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสุโขทัย คือ ปางมารวิชัยขัดสมาธิราบ, พระพักตร์เป็นหน้านางหรือรูปไข่, พระเนตรหลบต่ำเปี่ยมไปด้วยความเมตตา, พระศกจะมีขมวดก้อนหอยเล็ก, พระเกศเป็นรูปเปลวเพลิง พระวรกายชะลูดพองาม, เส้นสายรอบนอกไหลพลิ้ว, งดงามพอเหมาะพอเจาะ, ชายผ้าสังฆาฏิทอดยาวลงมาเป็นรูปเขี้ยวตะขาบเสมอพระนาภี

นักท่องเที่ยวท่านใดสนใจขอเข้าชม ติดต่อได้ที่ ๐๘๙-๙๖๐๘๙๑๘

Sukhothai

๔

พระบรมราชานุสาวรีย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

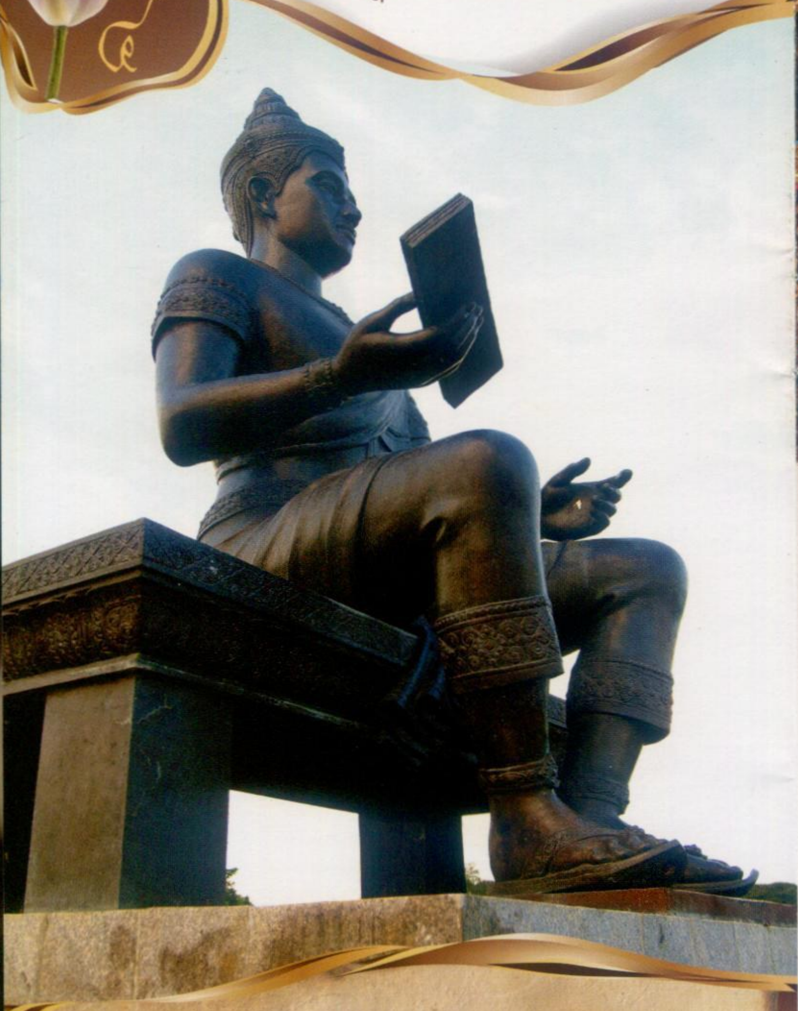

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ความเชื่อและวิธีการบูชา

เชื่อกันว่าหากได้มากราบไหว้บูชา สั่นกระดิ่งที่พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช จะประสบแต่ความร่มเย็นเป็นสุข ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การศึกษา

เทศกาลงานประเพณี

วันที่ ๑๗ มกราคม ของทุกปี ถือเป็นวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่มีต่อประชาชนชาวไทย กิจกรรมหลักประกอบด้วยพิธีสักการะ บวงสรวงพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ขบวนแห่ และพิธีสวดสรภัญญะ ฯลฯ ณ บริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

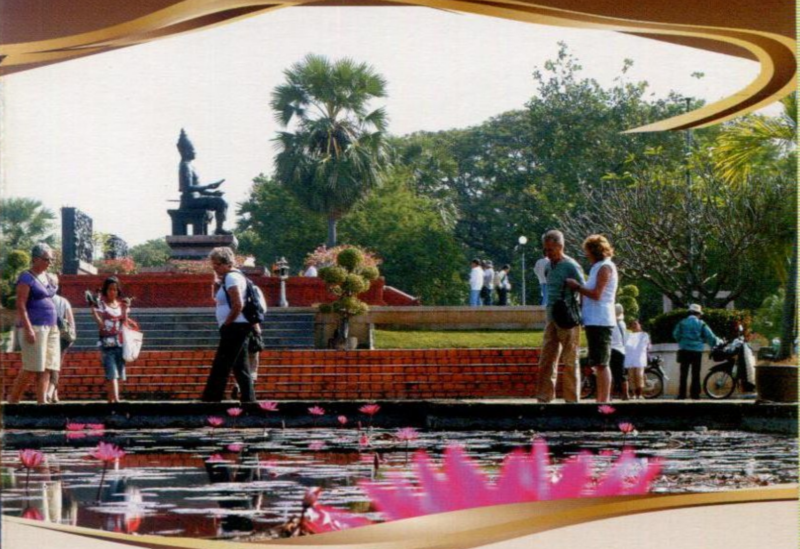

๔. พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ด้วยพระเกียรติคุณ พระราชกรณียกิจที่ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ได้สร้างไว้แก่ประเทศชาตินานัปการ มุ่งประโยชน์สุขของราษฎรเป็นสำคัญ การรวมประเทศ การแผ่ขยายอาณาเขต การทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา และการประดิษฐ์คิดค้นอักษรไทย อันเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติ ประชาชนชาวไทยจึงร่วมใจกันสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระองค์ประดิษฐานไว้ ณ เมืองกรุงเก่าสุโขทัย เพื่อเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณให้ยั่งยืนสืบไป

พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ตั้งอยู่ริมถนนจรดวิถีถ่อง ทางทิศเหนือของวัดมหาธาตุ ภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นพระบรมรูปหล่อด้วยโลหะทองเหลืองผสมทองแดงรมดำ ขนาด ๒ เท่าขององค์จริง สูง ๓ เมตร ประทับนั่งห้อยพระบาทบนแท่นมนังคศิลาบาตร พระหัตถ์ขวาถือคัมภีร์ พระหัตถ์ซ้ายอยู่ในท่าทรงสั่งสอนประชาชน แท่นด้านซ้ายมีพานวางพระขรรค์ไว้ข้างๆ ลักษณะพระพักตร์เหมือนอย่างพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยตอนต้น ที่ถ่ายทอดความรู้สึกว่า พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีน้ำพระทัยเมตตากรุณา ยุติธรรม มีความเด็ดขาดในการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ที่ด้านข้างพระองค์ท่านมีแผ่นภาพจำหลักจารึกเหตุการณ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ตามที่อ้างถึงในจารึกสุโขทัยจำนวนหลายเหตุการณ์ แต่เหตุการณ์ที่เป็นที่จดจำ คือภาพ “..จูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า...”

Sukhothai

๕

พระอจนะ

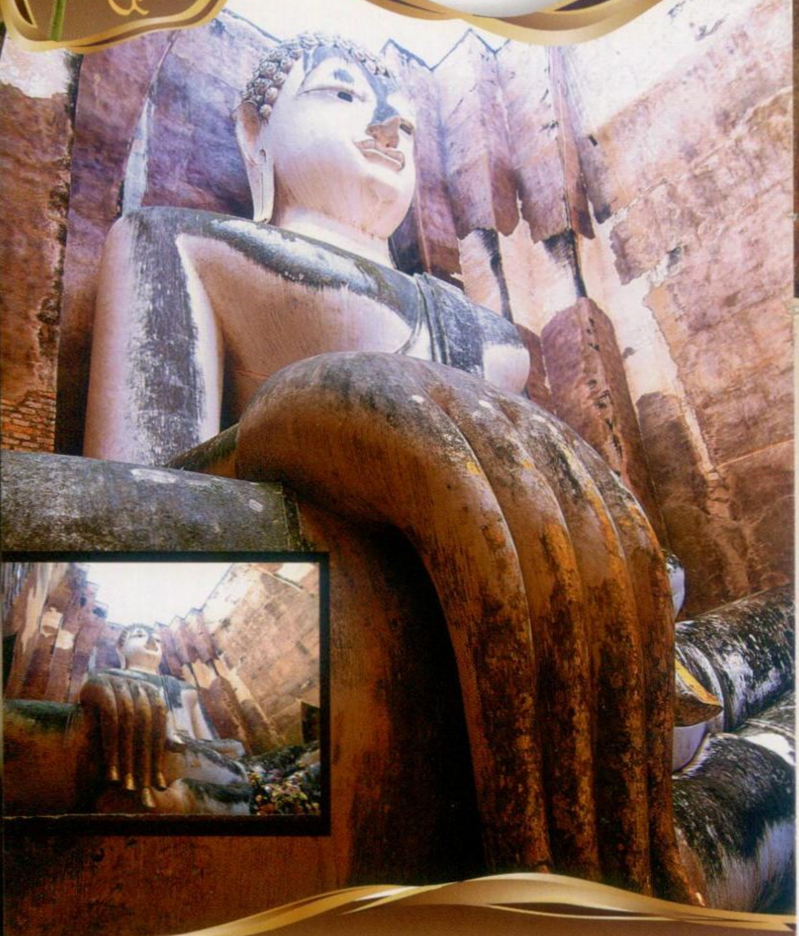

วัดศรีชุม

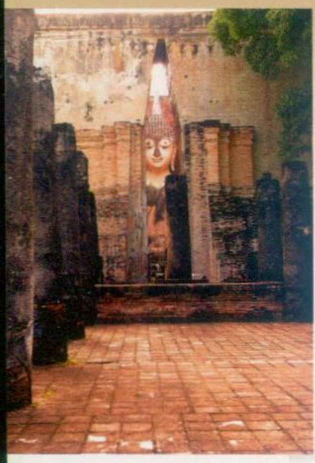

ความเชื่อและวิธีการบูชา

ตามพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาบันทึก ความมหัศจรรย์ของพระอจนะว่า เมื่อสมเด็จพระนเรศวรทรงยกทัพไปปราบเมืองกบฏที่เมืองสวรรคโลก ได้มาชุมนุมพลที่วัดศรีชุม ปรากฏว่ามีเสียงเปล่งออกมาจากองค์พระอจนะ ทำให้กองทัพเกิดขวัญ และกำลังใจเป็นอย่างยิ่งเป็นที่มาของตำนาน “พระพูดได้” ควรบูชาด้วยดอกบัว ธูป เทียน

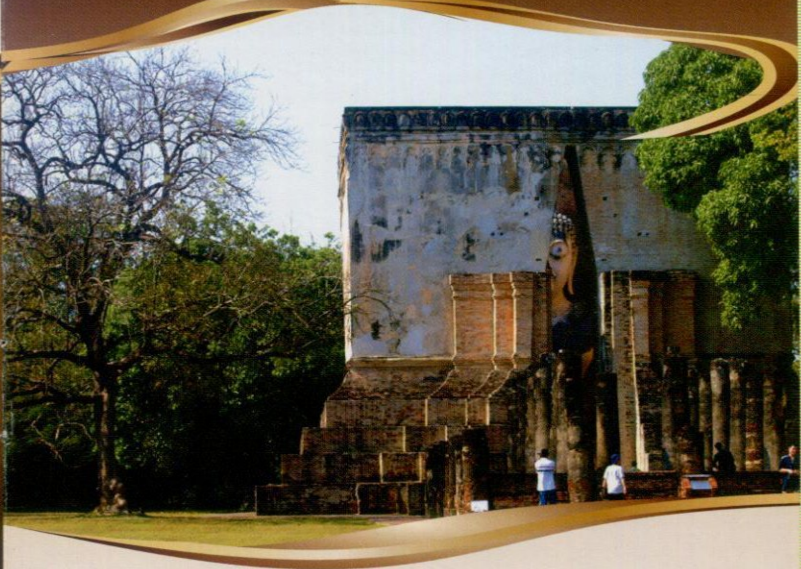

๕. พระอจนะ วัดศรีชุม

วัดศรีชุม หรือวัดฤาษีชุม เป็นโบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ นอกเขตกำแพงเมืองสร้างเป็นมณฑปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่เต็มมณฑป พระมณฑปกว้างด้านละ ๓๒ เมตร สูง ๑๕ เมตร ผนังหนา ๓ เมตร ผนังด้านซ้ายเจาะอุโมงค์เล็กๆเป็นบันไดในผนังขึ้นไปถึงหลังคา ที่ผนังมีแผ่นหินชนวนสลักภาพลายเส้นเป็นเรื่องในชาดกเรียงประดับต่อเนื่องกัน คาดว่ามีอายุประมาณ ๗๐๐ ปี มณฑปตั้งอยู่บนฐานสูง ด้านหน้าเป็นช่องเห็นพระพักตร์พระพุทธรูปที่งดงามสามารถมองเห็นได้แต่ไกล ตามหลักศิลาจารึกหลักที่ ๑ เรียกพระพุทธรูปองค์นี้ว่า “พระอจนะ” คำว่า “อจนะ” มีผู้ให้ความหมายคำในภาษาบาลีว่า “อจละ” ซึ่งแปลว่า “ผู้ไม่หวั่นไหว มั่นคง” “ผู้ที่ควรแก่การเคารพกราบไหว้” เป็นพระพุทธรูปแห่งความมั่นคง มีความยิ่งใหญ่งดงาม และอ่อนช้อย ผู้เข้ามานมัสการภายในมณฑปจะรู้สึกถึงความมั่นคงในจิตใจ และสัมผัสได้ถึงความอ่อนโยน

ภาพของ “พระอจนะ วัดศรีชุม” ถือได้ว่าเป็นภาพสัญลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย และได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ หากใครได้มาเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยแล้ว ถ้ามิได้มากราบไหว้บูชาพระอจนะ ก็นับว่ามาไม่ถึงสุโขทัย

Sukhothai

กินอิ่มท้อง

หลังจากอิ่มบุญแล้ว ก็ต้องอิ่มท้อง เมืองสุโขทัยนับว่าเป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีอาหารอร่อยขึ้นชื่อโด่งดัง นั่นคือ “ก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย” หากมาสุโขทัยแล้วไม่ได้กินก๋วยเตี๋ยวสุโขทัยก็นับว่ามาไม่ถึง ร้านก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย มีให้หาชิมกันหลายร้าน เลือกชิมกันได้ตามชอบ ในเขตอำเภอเมือง ร้านไม้กลางกรุง ร้านก๋วยเตี๋ยวตาปุ้ย ร้านก๋วยเตี๋ยวเจ๊แฮ ร้านครูอิ๋ว ร้านก๋วยเตี๋ยวต้นกะจี้, อำเภอศรีสำโรง ก๋วยเตี๋ยวตาพุฒ มีดีสูตรเด็ดที่เส้นบะหมี่นุ่มไม่เหมือนใคร, อำเภอศรีสัชนาลัย ร้านป้าทรง อาหารพื้นบ้านที่รสชาติไม่บ้านแต่ราคาแสนประหยัด

กินอิ่มท้อง

ร้านไม้กลางกรุง	๐๕๕-๖๒๑๘๘๒	ร้านก๋วยเตี๋ยวเจ๊แฮ	๐๕๕-๖๑๑๙๐๑
ร้านก๋วยเตี๋ยวตาปุ้ย	๐๕๕-๖๒๐๘๓๕	ร้านครูอิ๋ว	๐๕๕-๖๑๒๗๑๐
ร้านก๋วยเตี๋ยวต้นกระจี้	๐๕๕-๖๑๑๐๘๗	ร้านขนมจีนบ้านนา	๐๕๕-๖๓๓๒๔๗
ร้านก๋วยเตี๋ยวตาพุฒ	๐๕๕-๖๘๒๐๖๘	ร้านป้าทรง	๐๕๕-๖๗๒๕๑๔

แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
Map of Sukhothai Historical Park

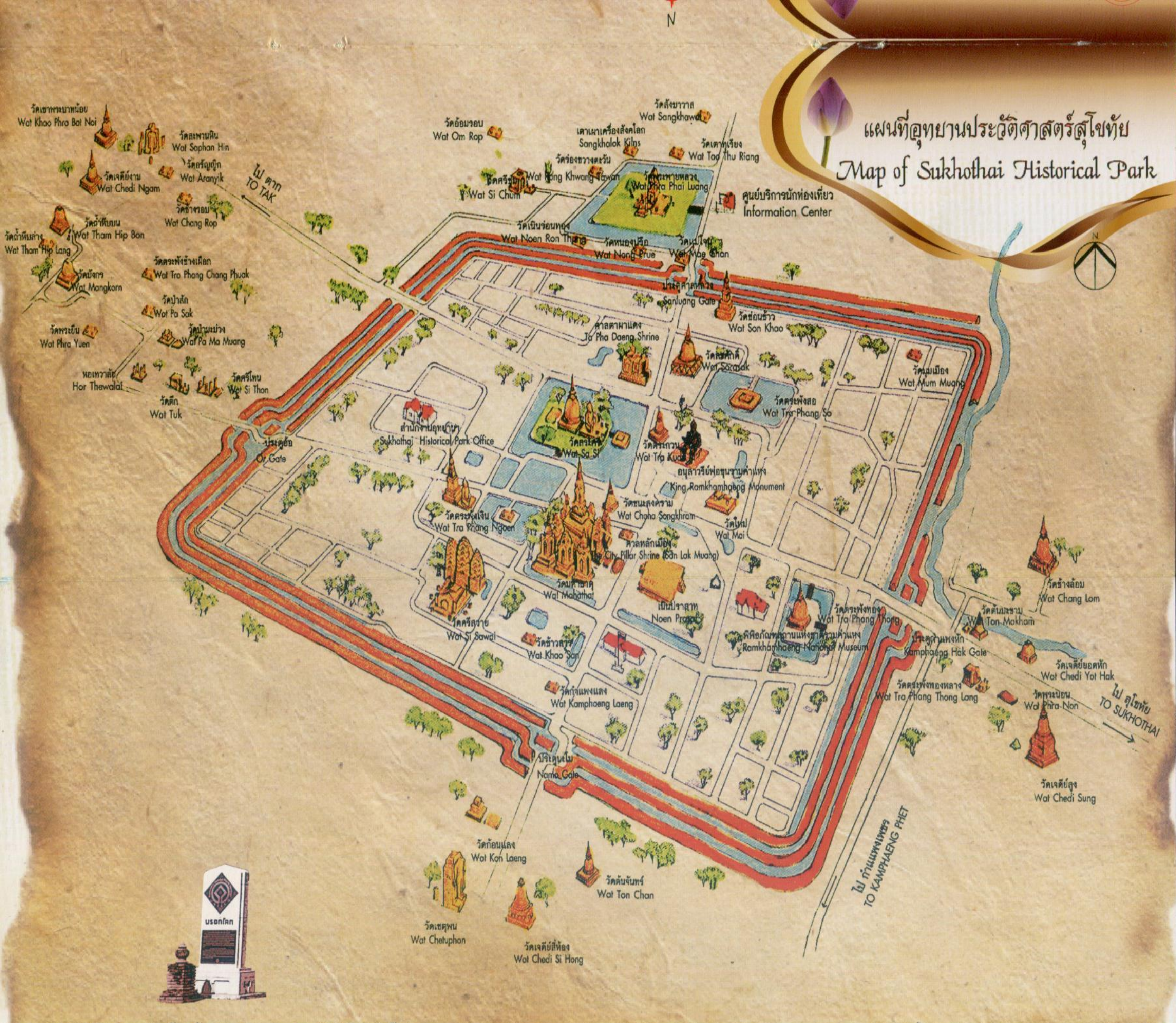

แผนที่ ได้รับการเอื้อเฟื้อจาก อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

แผนที่ท่องเที่ยว
จังหวัดสุโขทัย

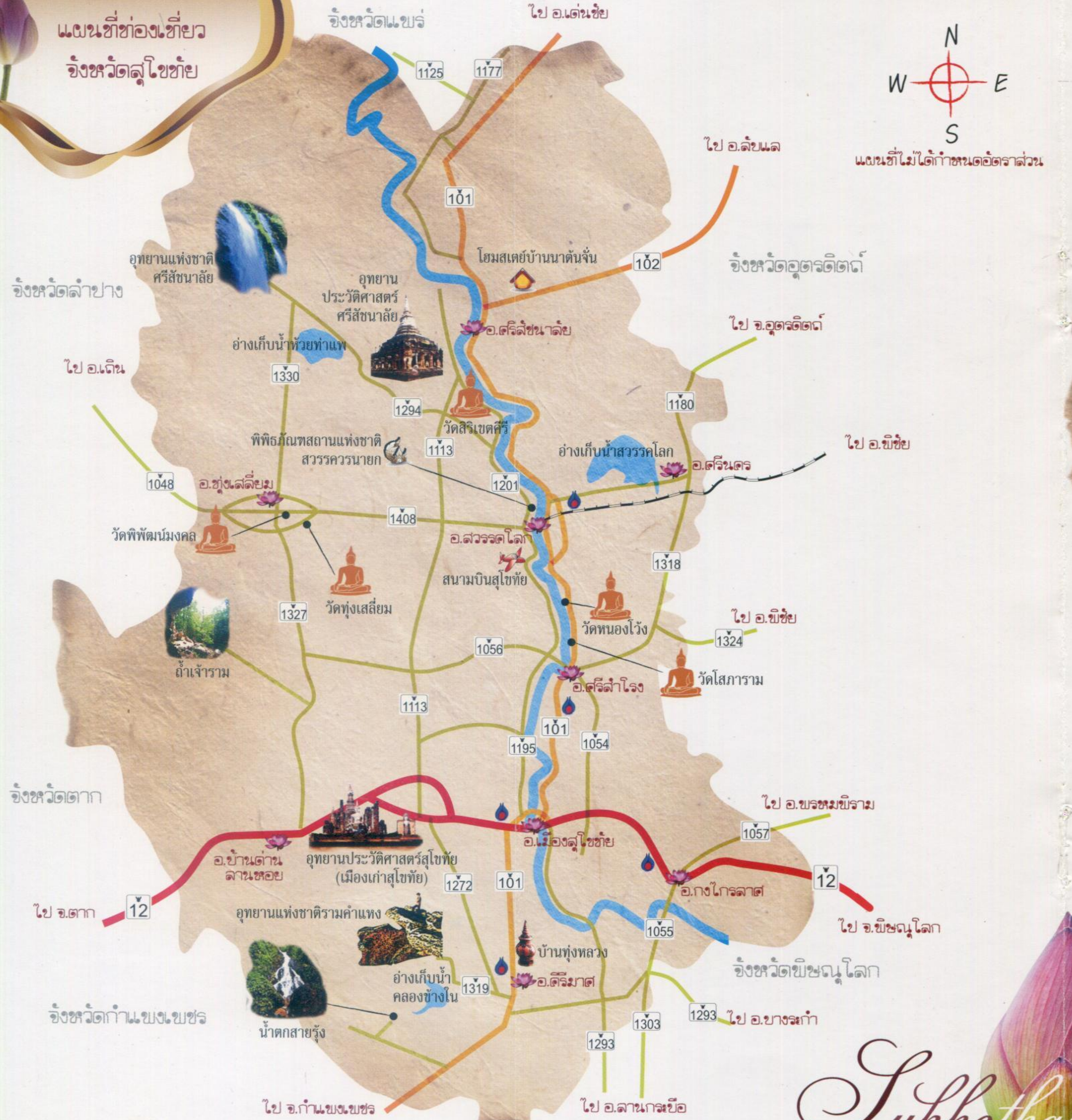

Sukhothai

แผนที่
อำเภอเมืองสุโขทัย

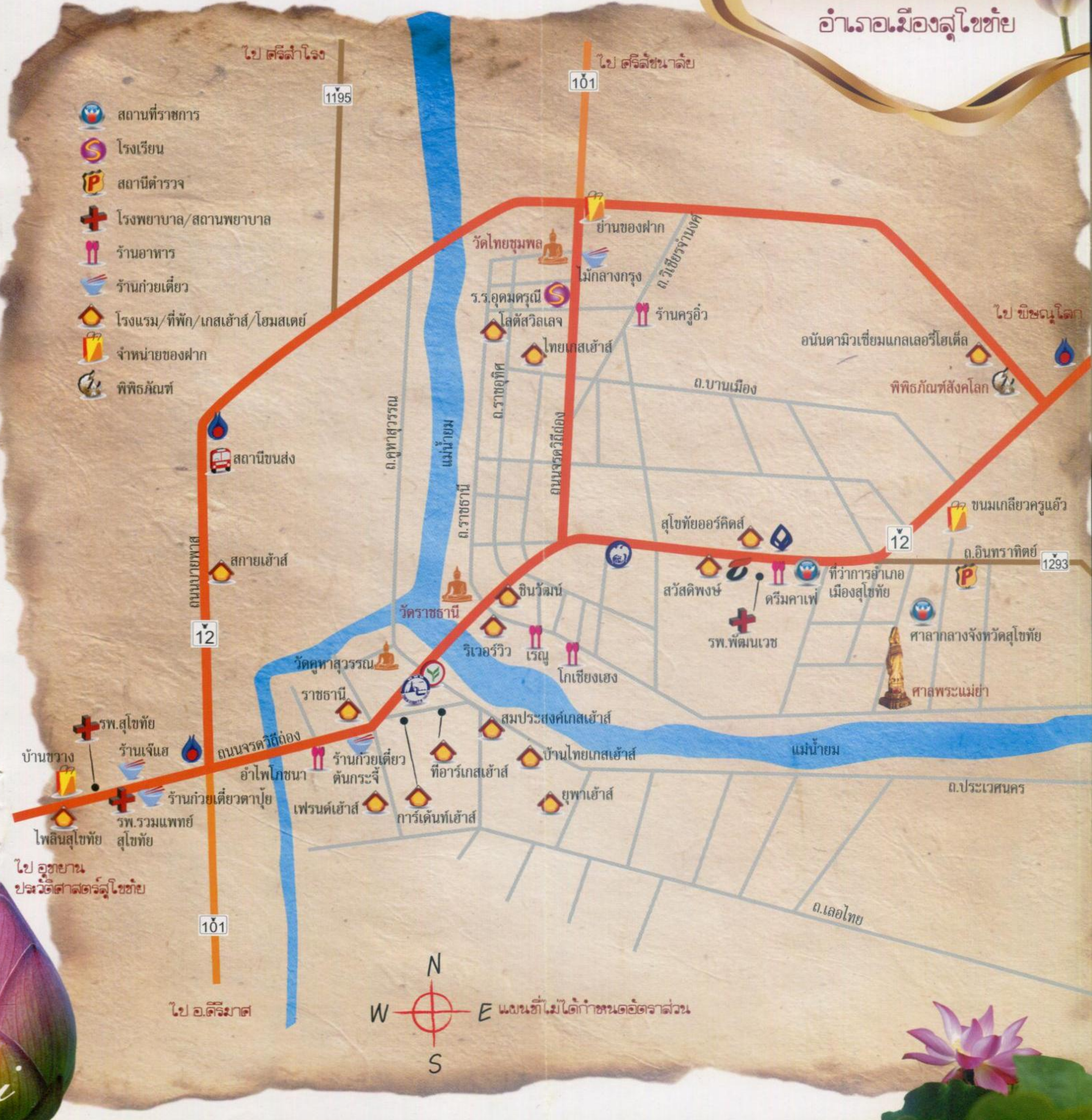

อุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย

อุทยานฯ มีพื้นที่ ประมาณ ๔๕.๑๔ ตารางกิโลเมตร เดิมชื่อว่า เมืองเชลียง แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นศรีสัชนาลัย ในสมัยกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงขึ้นครองกรุงสุโขทัย ซึ่งได้สร้างเมืองขึ้นใหม่เป็นศูนย์กลางการปกครองแทนเมืองเชลียง ในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์มีโบราณสถาน และโบราณวัตถุ ทั้งหมด ๒๑๕ แห่ง สำรวจค้นพบแล้ว ๒๐๔ แห่ง

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ในฐานะเมืองบริวารของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

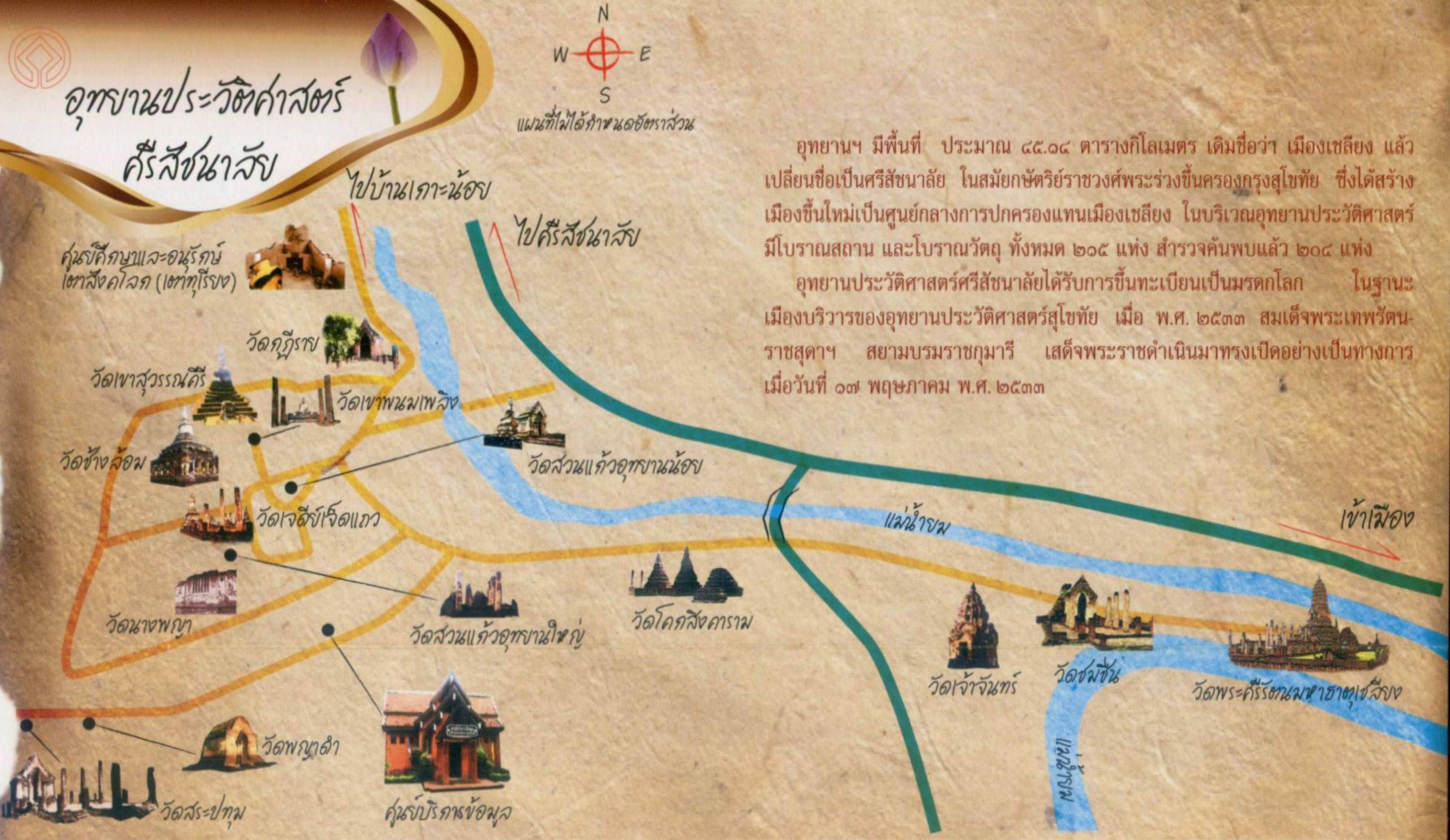

โบราณสถานที่น่าสนใจ

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุเชลียง หรือ วัดพระบรมธาตุเมืองเชลียง และเรียกอีกชื่อว่าวัดพระปรางค์ ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองเก่าศรีสัชนาลัยลงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นกลุ่มโบราณสถานขนาดใหญ่ และเป็นพระอารามหลวงชั้นราชวรวิหาร

วัดเขาพนมเพลิง ตั้งอยู่บนยอดเขาพนมเพลิง มีโบราณสถานที่สำคัญ คือ เจดีย์ปรางค์ทรงกลม และมณฑปก่อด้วยศิลาแลง ทางขึ้นวัดสามารถขึ้นได้ ๒ เส้นทาง คือ จากด้านหน้าวัดแก่งหลวง และด้านข้างวัด ซึ่งทางขึ้นได้ทำเป็นบันไดศิลาแลง

วัดเขาสุวรรณคีรี อยู่ถัดจากเขาพนมเพลิงไปประมาณ ๒๐๐ เมตร มีกลุ่มโบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงกลม องค์ระฆังขนาดใหญ่ ก่อด้วยศิลาแลง ฐานเขียงใหญ่ ๕ ชั้น ใช้สำหรับเป็นลานประทักษิณ

วัดช้างล้อม อยู่ภายในกำแพงเมืองศรีสัชนาลัย บนที่ราบเชิงเขาด้านทิศใต้ของเขาพนมเพลิง โบราณสถานที่สำคัญคือ เจดีย์ประธานทรงลังกา วัดช้างล้อมที่เมืองศรีสัชนาลัยนี้ ช้างจะมีลักษณะเด่นกว่าช้างปูนปั้นที่วัดอื่นๆ คือ ยืนเต็มตัวแยกออกจากผนัง

วัดเจดีย์เจ็ดแถว ตั้งอยู่ด้านหน้าวัดช้างล้อม มีความสวยงามมากกว่าวัดอื่นในเมืองสุโขทัย เพราะมีเจดีย์แบบต่างๆ มากมาย ที่เป็นศิลปะสุโขทัยแท้ และเป็นศิลปะแบบศรีวิชัย ผสมสุโขทัย

วัดนางพญา โบราณสถานที่สำคัญประกอบด้วยเจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงกลม ตั้งอยู่บนฐานประทักษิณ แต่เดิมมีช้างปูนปั้นประดับสลับกับเสาประทีปปูนปั้น เช่นเดียวกับวัดช้างล้อม ซุ้มด้านหน้ามีบันไดทางขึ้น จนถึงภายในโถงเจดีย์ และสามารถเดินได้โดยรอบ โถงตรงกลางมีแกนเจดีย์ประดับด้วยลวดลายปูนปั้น ตรงกลางมีซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปทั้ง ๔ ด้าน แต่ถูกทำลาย วิหารก่อด้วยศิลาแลง มีมุขหน้า และมุขหลัง ผนังวิหารเจาะช่องแสง ผนังด้านใต้ยังคงลวดลายปูนปั้นที่สวยงาม อาทิ ลวดลายปูนปั้นทำเป็นกึ่งมนุษย์กึ่งวานร ลวดลายพรรณพฤกษา และรูปเทพพนม ซึ่งเป็นฝีมือช่างชั้นครู รูปแบบศิลปะโดยรวมเป็นอิทธิพลศิลปะล้านนา

ซื้อของฝากถูกใจ

ขนมเกลียวครูแอ๊ว	อ.เมือง	๐๕๕-๖๑๒๐๓๗
สุเทพสังคโลก	อ.เมือง	๐๕๕-๖๙๗๐๓๖
อุษาสังคโลก	อ.เมือง	๐๕๕-๖๓๓๐๕๘
ขนมทองม้วน ทองพับ แม่กุหลาบ	อ.กงไกรลาศ	๐๕๕-๖๙๑๒๘๕
ถั่วทอดลอนศิลป์	อ.ศรีสำโรง	๐๕๕-๖๘๑๔๔๘
ปั้นสิบแม่สมบูรณ์	อ.สวรรคโลก	๐๕๕-๖๔๔๐๑๐
ร้านบ้านทองสมสมัย	อ.ศรีสัชนาลัย	๐๕๕-๖๗๙๐๙๕
ร้านทองอรอนงค์	อ.ศรีสัชนาลัย	๐๕๕-๖๗๙๒๒๙
ร้านลำตัดเงินโบราณ	อ.ศรีสัชนาลัย	๐๕๕-๖๗๙๐๖๘
ร้านสาธร ผ้าพื้นเมือง	อ.ศรีสัชนาลัย	๐๕๕-๖๗๑๑๔๓
ร้านสุนทรีผ้าไทย	อ.ศรีสัชนาลัย	๐๕๕-๖๗๑๓๒๑

Sukhothai

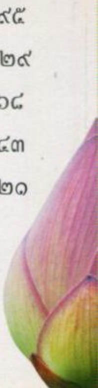

๖

หลวงพ่อขาว และรอยพระพุทธบาท

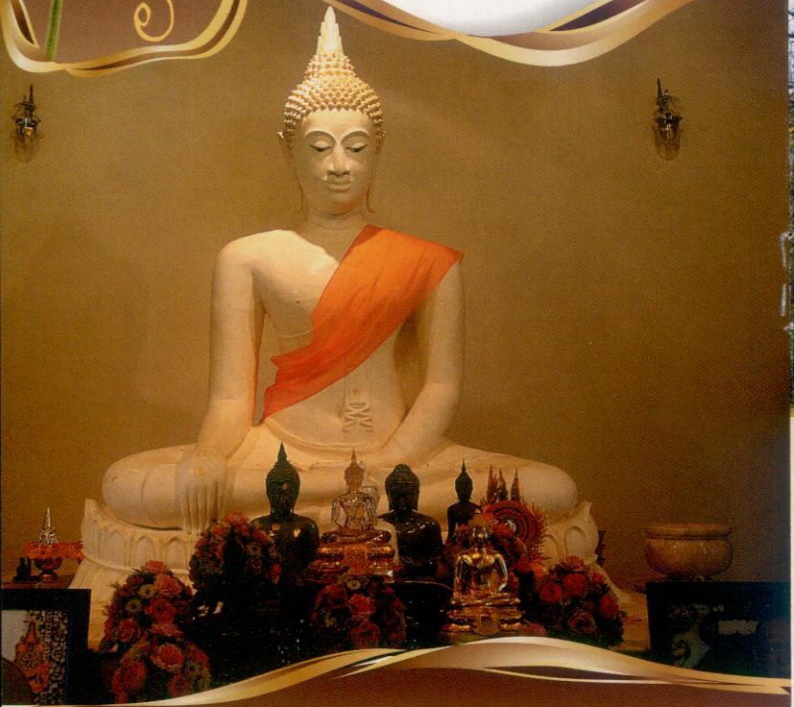

วัดตระพังทอง

ความเชื่อและวิธีการบูชา

หลวงพ่อขาวเคยมีเหตุชวนอัศจรรย์ แสดงถึงความศักดิ์สิทธิ์หลายครั้ง เช่นคราวหนึ่งเกิดเพลิงไหม้อุโบสถ ภายนอกอุโบสถมีรอยไหม้ แต่ภายในอุโบสถรวมทั้งองค์หลวงพ่อขาวกลับไม่มีรอยไหม้แต่อย่างใด

พระอุโบสถ

๖. หลวงพ่อขาว และ รอยพระพุทธบาท วัดตระพังทอง

ตามประวัติได้สร้างมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ประมาณปี พ.ศ. ๑๘๒๖ ตัวอุโบสถตั้งอยู่บนเกาะกลางสระน้ำ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์สำคัญคือ “หลวงพ่อขาว” เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นศิลปะสมัยสุโขทัย ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๗๙ นิ้ว ฐานชุกชีทำเป็นสามชั้น ชั้นแรกทำเป็นฐานกลีบบัว ส่วนสองชั้นล่างทำเป็นแบบเรียบง่าย ตามประวัติได้ทำการบูรณะใหม่บางส่วน ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๕๐

ด้านหลังอุโบสถมีเจดีย์ทรงลังกา (ระฆังคว่ำ) ศิลปะสมัยสุโขทัย ตามประวัติสร้างมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัย องค์พระเจดีย์สร้างด้วยหินศิลาแลง

รอยพระพุทธบาท เป็นรอยพระพุทธบาทจำลองสมัยสุโขทัย จำหลักเป็นลายมงคล ๑๐๘ สลักบนศิลา ขนาดกว้าง ๑.๒๕ เมตร ยาว ๒.๐๙ เมตร เป็นรอยพระบาทเบื้องขวา ที่ขอบมีดอกจันโดยรอบ ๕๔ ดอก ภายในรอยพระบาทจำหลักเป็นลายชาดกต่างๆ ตามประวัติพระมหาธรรมราชาลิไททรงให้จำลองมาจากประเทศศรีลังกา ประมาณปี พ.ศ. ๑๙๐๒ แล้วได้นำมาประดิษฐานไว้ที่เขาพระบาทใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศหรดี (ตะวันตกเฉียงใต้) ของตัวเมืองเก่า ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ พระราชประสิทธิคุณ อดีตเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย ได้อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ที่เกาะกลางสระน้ำ โดยสร้างเป็นมณฑปครอบไว้

ด้านทิศตะวันออกของเกาะ มีซุ้มพระร่วง-ขอมดำดิน เดิมนั้นตั้งอยู่ที่วัดมหาธาตุ ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่ประตูหน้าทางเข้าเกาะ วัดตระพังทอง อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านเมืองเก่า

Sukhothai

๗

หลวงพ่อสองพี่น้อง

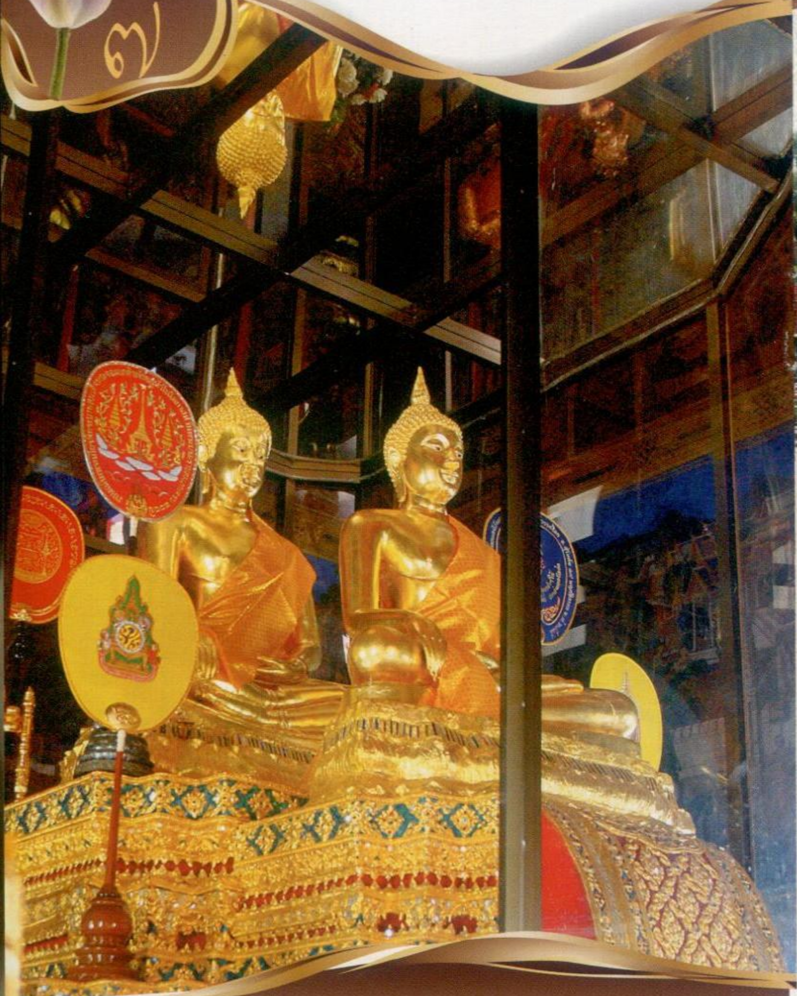

วัดหนองโว้ง

ความเชื่อและวิธีการบูชา

ชาวสุโขทัยเชื่อว่าในปีหนึ่ง ควรจะต้องเดินทางมาปิดทองหลวงพ่อสองพี่น้อง เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันฝูงชนก็ยังคงเบียดเสียดกันเข้ามากราบไหว้เพื่อขอพร

เทศกาลงานประเพณี

มีการจัดงานปิดทองหลวงพ่อสองพี่น้อง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์เป็นประจำทุกปี (ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓) คราวละ ๕ วัน ๕ คืน

๗. หลวงพ่อสองพี่น้อง วัดหนองโว้ง

วัดหนองโว้ง อยู่ริมแม่น้ำยมในเขตตำบลเมืองบางยม อำเภอสวรรคโลก เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ พระวิหารเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อสองพี่น้อง ซึ่งเป็นที่นับถือกันอย่างมาก แท่นที่ประดิษฐานหลวงพ่อสองพี่น้องสร้างอย่างงดงาม ประดับลวดลายต่างๆ ยากที่จะหาวัดใดเสมอเหมือน

พระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้องเป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยปางมารวิชัย ๒ องค์ เนื้อทองสำริด ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๙ นิ้ว และ ๓๑.๙ นิ้ว ตามลำดับ ตามประวัติเล่าสืบกันมาว่าเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ชาวบ้านหนองโว้งได้บุกถางป่าบริเวณบ้านปากน้ำซึ่งอยู่ห่างจากบ้านหนองโว้ง ประมาณ ๔ กิโลเมตร พบซากอุโบสถเก่าซึ่งหักพังเป็นเนินดินสูงลักษณะคล้ายจอมปลวก มีต้นไม้และเถาวัลย์ปกคลุมหนาแน่น ชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นวัดร้างจึงช่วยกันขุดเนินดินออกและได้พบพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัย จำนวน ๔ องค์ องค์ใหญ่ ๒ องค์ และองค์เล็ก ๒ องค์ ชาวบ้านจึงนำเรื่องดังกล่าวมานมัสการ พระอุปัชฌาย์พุก เจ้าอาวาสวัดหนองโว้งในสมัยนั้น เพื่อให้อัญเชิญมาสักการะบูชาที่วัด แต่ชาวบ้านซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ได้มอบให้เพียง ๒ องค์ ส่วนอีก ๒ องค์ ได้อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ที่วัดปากน้ำ ระยะแรกได้อัญเชิญพระพุทธรูปที่ได้มาประดิษฐานไว้ที่มณฑป เนื่องจากยังมิได้ก่อสร้างวิหาร ต่อมาในสมัยพระสังวรกิจโกศลได้ก่อสร้างวิหารแล้วจึงได้อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ในวิหาร เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ชาวบ้านได้เรียกนามพระพุทธรูปทั้งสององค์ว่า “หลวงพ่อสองพี่น้อง”

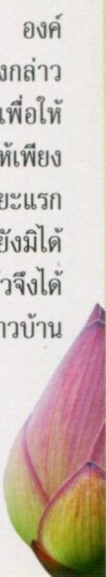

Sukhothai

สมเด็จองค์ปฐมทรงเครื่องพระนิพพาน

๘

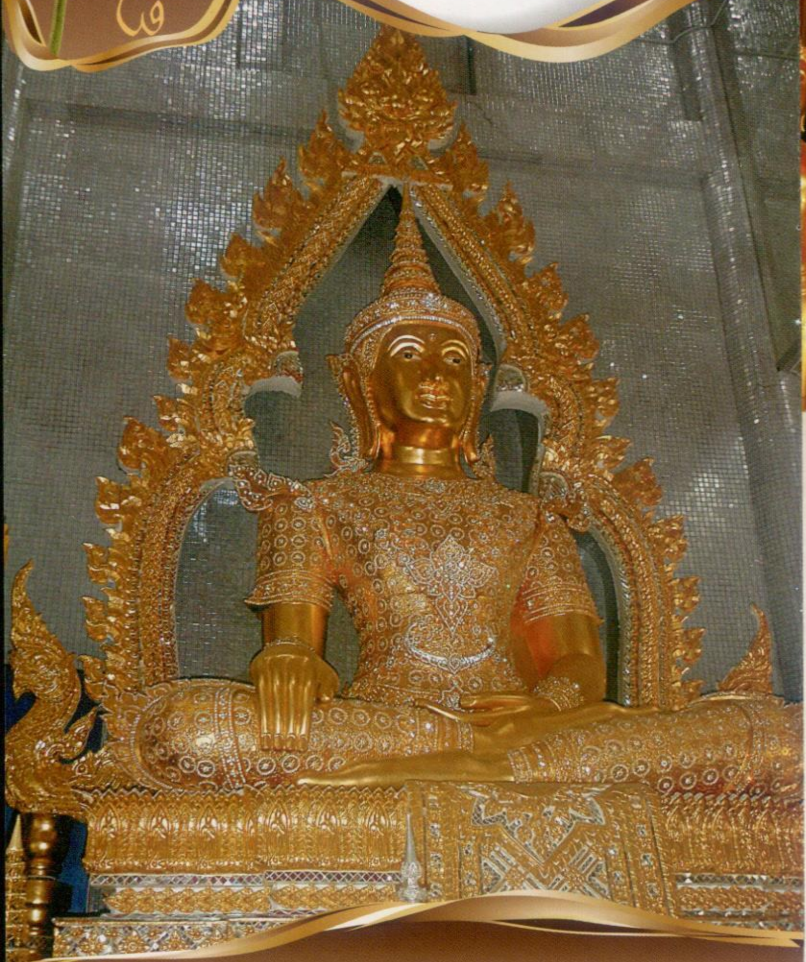

วัดสิริเขตคีรี

ความเชื่อและวิธีการบูชา

หากผู้ใดได้เดินทางมาสักการะ น้อมจิตที่บริสุทธิ์ถวาย องค์พระจุฬามณีเจดีย์ ๕ ยอด, พระพุทธพรชัยมงคลมุนี และ สมเด็จองค์ปฐมทรงเครื่องพระนิพพาน เชื่อว่าจะเป็นการเสริมสิริมงคลให้กับชีวิต

๘.วัดสิริเขตคีรี

ตั้งอยู่บริเวณ หมู่ ๓ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ภายในวัดมีสถานที่สำคัญหลายแห่ง อาทิ สมเด็จองค์ปฐมทรงเครื่องพระนิพพาน พร้อมพระอัครสาวก นับเป็นองค์แรกในโลกที่สร้างในลักษณะทรงเครื่องพระนิพพานเป็นศิลปะร่วมสมัย คือสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับสุโขทัย

"สมเด็จองค์ปฐมปางประทับรอยพระพุทธบาท" ประดิษฐานอยู่ภายในพระจุฬามณีเจดีย์ ๕ ยอด สร้างเป็น องค์ที่ ๒ องค์แรกอยู่ที่ เกาะแก้วพิสดาร จ.ภูเก็ต บันไดทางขึ้นสักการะพระจุฬามณี เป็น บันไดนาค ๗ เศียร ซึ่งมีรูปปั้นท้าวมหาราชทั้ง ๔ ยืนอารักขาทั้ง ๔ ทิศ

บริเวณพระอุโบสถจะมองเห็น พระพุทธรูปองค์ใหญ่ "พระพุทธพรชัยมงคลมุนี" นับเป็นพระพุทธรูปใหญ่ องค์ที่ ๔ ของประเทศไทย ประจำทิศเหนือ ส่วนทิศอื่นๆ มีดังนี้

ทิศใต้ อยู่ที่ วัดแหลมสน ต.ปากน้ำ อ.หลังสวน จ.ชุมพร

ทิศตะวันตก อยู่ที่ วัดเขาดินเหนือ อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ที่ วัดพระบาทบ้านหลักศิลา อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ

๗

หลวงพ่อศิลา

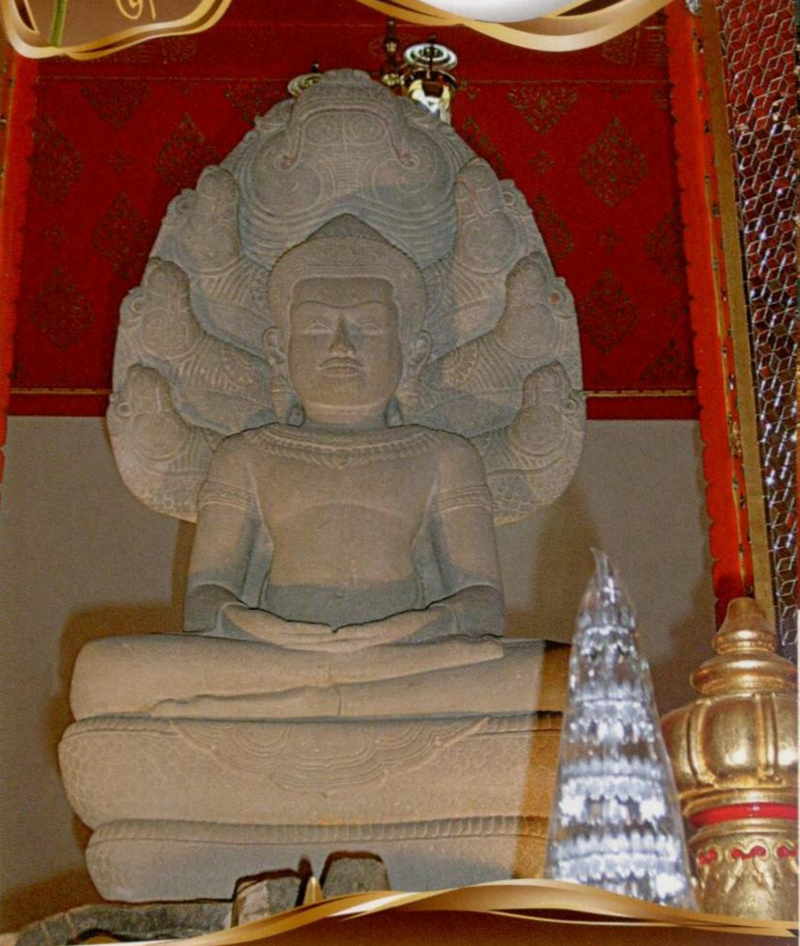

วัดทุ่งเสลี่ยม

ความเชื่อและวิธีการบูชา

ในด้านของความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อศิลา เป็นที่พิสูจน์ให้เห็นได้จากหมู่มวลค้างคาวที่จะมาบินวนเวียนทุกครั้งที่มีเหตุการณ์สำคัญต่อองค์หลวงพ่อศิลา ทำให้ประชาชนให้ความเลื่อมใสศรัทธาเดินทางมากราบไหว้บูชาสักครั้งในชีวิตเพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต มีความสุข ความเจริญ

เทศกาลงานประเพณี

ชาวทุ่งเสลี่ยมจัดงานสมโภชเฉลิมฉลองหลวงพ่อศิลา ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ เป็นประจำทุกปี ถือได้ว่าเป็นวัดที่พุทธศาสนิกชนจากทั่วประเทศเดินทางมากราบไหว้ด้วยความศรัทธาเป็นประจำตลอดมา

๙. หลวงพ่อศิลา วัดทุ่งเสลี่ยม

“หลวงพ่อศิลา” พระพุทธรูปหินทราย ปางนาคปรกที่งดงามที่สุดองค์หนึ่ง สกัดจากหินทรายสีเทา ทรงกรองศอพาหุรัด กุณฑล สวมศิราภรณ์ สวมมงกุฎเทริด พระพักตร์ทรงสี่เหลี่ยม ประทับนั่งขัดสมาธิราบบนฐานขนดนาค ๓ ชั้น นาคปรกเหนือเศียรมี ๗ เศียร ลวดลายแบบศิลปะลพบุรี หน้าตักกว้าง ๘๔ เซนติเมตร แต่เดิมนั้นหลวงพ่อศิลาประดิษฐานอยู่ที่ถ้ำเจ้าราม

มีเรื่องเล่าสืบกันมาว่า ชาวบ้านได้ไปหามูลค้างคาวในแถบถ้ำเจ้าราม พบพระธุดงค์รูปหนึ่งเล่าให้ฟังว่า ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปเก่าแก่อยู่องค์หนึ่ง มีความงดงามโดดเด่นกว่าองค์อื่น เป็นพระพุทธรูปศิลานาคปรก ชาวบ้านจึงหารือเพื่อที่จะนำพระพุทธรูปมาไว้ที่วัดทุ่งเสลี่ยม จึงได้เดินทางพร้อมกับครูบาก๋วน เพื่อทำพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปออกจากถ้ำ ก็ได้เกิดเหตุอัศจรรย์ มีค้างคาวบินวนเวียนอยู่อย่างมากมาย จวบจนขบวนอัญเชิญพระพุทธรูปมาถึงวัดทุ่งเสลี่ยมก็เกิดปาฏิหาริย์ขึ้น ท้องฟ้าที่แจ่มใส แสงแดดที่ร้อนแรง ถูกบดบังด้วยเมฆฝนเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานาน เมื่อฝนหยุดตกก็มีฝูงค้างคาวบินวนเวียนเหนือบริเวณวัดทุ่งเสลี่ยมแล้วจึงบินกลับถ้ำเจ้าราม

ครั้นเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น มีคนร้ายเข้ามาโจรกรรมหลวงพ่อศิลาไปจากอุโบสถใหญ่ หายไปอย่างไร้ร่องรอย ๑๗ ปีต่อมา เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ กลุ่มอนุรักษ์ชาวไทยในต่างแดนได้พบข่าวหลวงพ่อศิลาในประเทศอังกฤษ จึงได้แจ้งกลับมายังรัฐบาลไทย เพื่อประสานงานติดตามทวงพระพุทธรูปศิลาคืนกลับมายังประเทศไทย ชาวอำเภอทุ่งเสลี่ยมได้เดินทางไปรับถึงสนามบิน เพื่ออัญเชิญหลวงพ่อศิลา กลับมายังวัดทุ่งเสลี่ยม ที่สนามบินดอนเมืองก็ได้เกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้นอีกเมื่อมีฝูงค้างคาวบินวนเวียนในสนามบินดอนเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะดำเนินการ อัญเชิญหลวงพ่อศิลาเข้าเฝ้าเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายหลวงพ่อศิลาเนื่องในปีกาญจนาภิเษก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และรับพระราชทานคืนพร้อมทั้งอัญเชิญกลับไปประดิษฐาน ณ วัดทุ่งเสลี่ยมดังเดิม เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

Sukhothai

เส้นทาง สักการะ ๙ มงคล เมืองมรดกโลก สุโขทัย

วันแรก

เช้า ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑ ไปจนถึงประมาณกิโลเมตรที่ ๕๐ บริเวณแยกเขตอำเภอบางประอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้วเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านพระนครศรีอยุธยามุ่งหน้าสู่นครสวรรค์ แล้วเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๑๗ ตรงเข้าสู่จังหวัดพิษณุโลก แล้วใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒ เข้าสู่จังหวัดสุโขทัย ระยะทาง ๔๒๗ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ ๕ ชั่วโมง

เที่ยง เดินทางถึงจังหวัดสุโขทัย มื้อเที่ยงกับก๋วยเตี๋ยวสุโขทัย สูตรเด็ด

บ่าย เริ่มต้นด้วยการสักการะ ๑.**ศาลพระแม่ย่า** บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดสุโขทัย เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระแม่ย่า ที่ชาวเมืองให้ความเคารพเลื่อมใสศรัทธา หลังจากนั้นกราบนมัสการ ๒.**หลวงพ่อเป่า วัดราชธานี** ขอพรขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย ๓.**หลวงพ่อโต หลวงพ่องาม วัดชัยชุมพล** ยลพระงามเมืองสุโขทัย หลังจากนั้นเดินทางต่อไปยัง **อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย** นั่งรถรางชมโบราณสถาน เช่น วัดมหาธาตุ วัดศรีสวาย วัดตระพังเงิน วัดสระศรี กราบนมัสการ ๔.**อนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช** และ ๕.**พระอจนะ วัดศรีชุม** พระพุทธรูปแห่งความมั่นคงไม่หวั่นไหว ตามหาตำนานพระพูดได้ ๖.**ไหว้หลวงพ่อขาว วัดตระพังทอง**

เย็น ร่วมสัมผัสบรรยากาศ พระอาทิตย์อัสดง ริมตระพังตระกวน เดินทางเข้าที่พัก ที่มีให้เลือกทั้งตัวเมืองใหม่ และเมืองเก่า พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สอง

เช้า ออกเดินทางแต่เช้าตรู่ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ ผ่านอำเภอศรีสำโรงต่อไปยังอำเภอสวรรคโลก กราบไหว้ ๗.**หลวงพ่อสองพี่น้อง วัดหนองโว้ง** 'เสร็จแล้วเดินทางต่อไปอำเภอทุ่งเสลี่ยม ไปกราบ ๘.**หลวงพ่อศิลา วัดทุ่งเสลี่ยม** จากนั้นเดินทางต่อไปอำเภอศรีสัชนาลัย สักการะ ๙.**สมเด็จองค์ปฐมทรงเครื่องพระนิพพาน วัดสิริเขตคีรี**

บ่าย นั่งรถรางชม **อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย** ชมวัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดนางพญา วัดช้างล้อม วัดพระศรีรัตนมหาธาตุเชลียง แล้วแวะไปตลาดหาดเสี่ยว เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ผ้าทองคำ ร้านคุณลุงสาธร เลือกซื้อของฝากผ้าซิ่นตีนจก ชมการสาธิตการทำทอง-เงินลายโบราณ บ้านท่าชัย ซื้อของฝากถูกใจ ก่อนเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาพอ แนะนำให้แวะระหว่างทางไปกราบไหว้ **พระพุทธบารมีศรีสุโขทัย (หลวงพ่อโต) วัดโสภาราม** อ.ศรีสำโรง, **พระพุทธเรืองฤทธิ์ วัดสว่างอารมณ์** อ.สวรรคโลก, **พระพุทธรูปทองคำ วัดพิพัฒน์มงคล** อ.ทุ่งเสลี่ยม จะสามารถสักการะได้ถึง ๑๒ วัด ในคราวเดียว

Sukhothai

"สุโขทัย"

Sukhothai
)

คำขวัญสุโขทัย

มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย
เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา
งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ
สักการแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข

Sukhothai

ททท. สำนักงานสุโขทัย
๑๓๐ ถนนจรดวิถีถ่อง ตำบลธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ๖๔๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๕๕ ๖๑๖๒๒๘-๙
โทรสาร ๐๕๕ ๖๑๖๓๖๖
E-mail : tatsukho@tat.or.th
Website : http://www.tourismthailand.org/sukhothai

ออกแบบโดย : บริษัท ตรีมูรติ ครีเอชั่น จำกัด